

Elfde Voortgangsrapportage Regio Specifiek Pakket Zuiderzeelijn

---

Opzet voortgangsrapportage

Evenals eerdere jaren is ook deze voortgangsrapportage (VGR) met peildatum van 15 september 2019 beknopt van omvang gehouden. Op de website rsp-projecten.nl worden alle RSP-projecten in de drie noordelijke provincies beschreven. Daarnaast wordt in de MIRT-brieven (n.a.v. de Bestuurlijke Overleggen MIRT) en het MIRT Overzicht (bijlage begroting IF) eveneens gerapporteerd over de voortgang van het RSP. Mede daardoor zijn al meerdere jaren de projectbeschrijvingen in de VGR's niet meer opgenomen.

In deze VGR wordt terugkijkend, waar nodig op projectniveau, op hoofdlijnen verslag gedaan van eventuele afwijkingen van voorgenomen activiteiten en de in de vooruitblik 2019 gepresenteerde mijlpalen/planningen. De vooruitblik 2020 beperkt zich naast informatie over de projecten tot het weergeven van informatie over mijlpalen/planningen. Ook hier betreft het een rapportage op hoofdlijnen. Voor meer achtergrond wordt verwezen naar de website rsp-projecten.nl. In de begroting van het Infrastructuurfonds wordt op Art. 14 Regionaal, lokale infrastructuur inzicht gegeven in de Rijksbijdrage aan het RSP Zuiderzeelijn.

Vanwege de uitspraak van de Raad van State over het Programma Aanpak Stikstof (PAS) wordt op dit moment gewerkt aan een nieuwe aanpak omtrent stikstof. Doordat er nog veel onduidelijkheden omtrent de nieuwe regelgeving zijn, is het op dit moment niet duidelijk wat in meer of mindere mate de gevolgen zijn bij met name infrastructurele projecten. Onduidelijkheid speelt ook bij de zogeheten PFAS-problematiek.

Deze rapportage bevat de volgende onderdelen:

- RSP-ZZL: Ruimtelijk Economisch Programma
- RSP-ZZL: Concrete bereikbaarheidsprojecten
- Motie Koopmans (TK 27658, 2007-2008, nr. 41)
- RSP-ZZL: Regionaal Mobiliteitsfonds (RMf)

RUIMTELIJK-ECONONOMISCH PROGRAMMA

Voortgang gedecentraliseerde middelen (SNN)

Algemeen

In 2012 is het rijksdeel van het Ruimtelijk Economisch Programma (REP) door het ministerie van EZ gedecentraliseerd naar de drie Noordelijke provincies. Besluiten over toekenningen worden genomen op het niveau van het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) dat daarbij zorgt voor afstemming met het nationale Topsectorenbeleid in overleg met het ministerie van EZK.

In afstemming met het ministerie EZK is de looptijd van de uitvoering van het REP verruimd. Vanuit praktische overwegingen wordt deze verruiming toegepast op zowel het gedecentraliseerde als het regionale deel.

Projecten

Zoals in een eerdere VGR is gemeld zijn voor Fryslân alle middelen toegekend.

In 2019 heeft in Drenthe vanuit de gedecentraliseerde middelen nog geen toekenning aan projecten plaatsgevonden. Voor Groningen geldt dat er afgelopen jaar geen nieuwe projecten zijn toegekend.

Niettemin kan worden vastgesteld dat met eerdere toekenningen in voorgaande jaren de gedecentraliseerde middelen nagenoeg geheel zijn gecommiteerd.

Voortgang regionaal (per provincie)

De invulling van het regionale deel van de rijksbijdrage (rijksbijdrage REP-regio) en de regionale bijdrage is een verantwoordelijkheid van de betrokken provincies. Iedere provincie heeft hierbij de volledige zeggenschap over de selectie van en besluitvorming over de projecten.

Groningen

Ten opzichte van de VGR van vorig jaar is in Groningen aan één project voor € 3,2 miljoen aan REP-middelen toegekend. Het betreft het project 'Cybersecurity Noord-Nederland'. Met deze en eerdere toekenningen is het grootste deel (95%) van de regionale Groningse REP-middelen vastgelegd in projecten. Het resterende budget bedraagt € 5 miljoen.

Drenthe

Uit de totale REP-bijdrage is € 10 miljoen gereserveerd voor economische gebiedsontwikkeling zowel in Assen als in Emmen. Beide partijen hebben de volledige middelen overgedragen gekregen. Emmen heeft de middelen ingezet als onderdeel van het verkrijgen van de locatie Hoofdstraat (locatie oude dierentuin). In Assen is tot nu toe € 5 miljoen ingezet, waarvan € 3 miljoen voor de revitalisering van het Stadsbedrijvenpark en € 2 miljoen voor de upgradering van het TT circuit Assen. Voor de resterende €5 miljoen zijn uitgebreide projectplannen ingediend die voldoen aan het uitvoeringskader. Begin oktober buigt het college zich over deze aanvragen waarna in de tweede helft van november besluitvorming in de raad plaats vindt.

Het restantsaldo 2018 na aftrek van de REP-bijdrage voor Assen en Emmen was € 3,5 miljoen. In 2019 is € 300.000,- gereserveerd voor Skills4Future, een project om zowel de studenten mbo en hbo als huidige werknemers goed toe te rusten om in de industrie van morgen te kunnen werken. Van dit bedrag wordt € 75.000 ingezet voor de startfase. Het restant kan worden ingezet als cofinanciering van een aanvraag in het kader van het Regionaal Investeringsfonds (RIF) mbo. Daarnaast is € 300.000,- beschikbaar gesteld voor de Subsidieregeling Human Resource mkb Drenthe. Hiermee kan het mkb het personeelsmanagement professionaliseren en de inzetbaarheid van werknemers bevorderen. Voor de Subsidieregeling Slimme demonstratiefabrieken Drenthe is € 1,025 miljoen beschikbaar gesteld. Deze regeling is bedoeld om mkb-ers te stimuleren hun productieprocessen slimmer en schoner in te richten.

Het resterende budget bedraagt € 1,875 miljoen. De verwachting is dat dit bedrag volledig wordt geëncmitteerd aan lopende projecten.

Fryslân

Fryslân heeft al haar regionale REP middelen in de voorgaande jaren belegd.

Flevoland

In 2019 heeft provincie Flevoland een beschikking afgegeven voor het project Integrale Gebiedsontwikkeling Schokland. Hiermee is € 2,5 miljoen uit het ESV deel van het ZZL-programma belegd (ESV staat voor Economisch Structuurversterking Programma). Voor de twee pijplijnprojecten MITC (Mobiliteit Infrastructuur Test Centrum) en Ontsluitingsweg bedrijventerrein MSNF (Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland) zal nog in 2019 respectievelijk € 3,5 miljoen en € 1,75 miljoen aan middelen vanuit het ESV deel beschikt worden, waarmee de ZZL-middelen voor de gemeente Urk volledig geëncmitteerd zijn. Er resteert dan nog € 1,0 miljoen voor de gemeente Noordoostpolder vanuit het ESV deel, waarvoor in 2020 een keuze wordt gemaakt voor welk project dit zal worden ingezet. Het totaal aan ZZL-middelen zal dan belegd zijn.

CONCRETE BEREIKBAARHEIDSPROJECTEN

Algemeen

De lijst met concrete projecten is limitatief en bestaat uit de volgende projecten:

1. A7 Zuidelijke Ringweg Groningen (ZRG) fase 2;
2. Bereikbaarheid Leeuwarden;
3. Bereikbaarheid Assen;
4. N50 Ramspol-Ens;
5. Openbaar Vervoer.

Daarnaast is conform de Motie Koopmans¹ € 160 miljoen (pp. 2008) beschikbaar gesteld voor maatregelen op het noordelijke kernnet spoor. De voortgang van al deze projecten wordt waar nodig besproken in het bestuurlijk overleg MIRT.

Ad 1. A7 Zuidelijke Ringweg Groningen (ZRG)

Bereikte resultaten / terugblik 2019:

De commissie Hertogh heeft haar aanbevelingen uitgewerkt in een Plan van Aanpak dat op 28 maart 2019 is gepresenteerd. Met het Plan van Aanpak is een uitgewerkte planning voor 2019 met een doorkijk voor de komende jaren gepresenteerd. Daarmee is een stabiele basis gelegd voor het verdere verloop van het project Aanpak Ring Zuid. Een belangrijk deel van de aanbevelingen van Hertogh is inmiddels geïmplementeerd en er is in het project belangrijke voortgang geboekt. De noordelijke damwand van de Verdiepte Ligging is aangebracht en ook de zuidelijke damwand vordert gestaag. En voorts is in de zomer van 2019 de Helperzoomtunnel ingeschoven.

In het Plan van Aanpak van de commissie Hertogh is ten aanzien van de financiële situatie op de langere termijn de procesafspraken gemaakt om hier voor het eind van 2019 tot een totaaloplossing te komen. De gesprekken hierover zijn buiten het project geplaatst en worden momenteel gevoerd door vertegenwoordigers uit de top van de moederorganisaties.

Vooruitblik 2020:

In 2020 worden de laatste compartimenten van de damwand aangebracht, waarna begonnen kan worden met de bouw van de Verdiepte Ligging. Ook wordt in het voorjaar van 2020 de Helperzoomtunnel open gesteld. Verder vinden werkzaamheden plaats op alle delen van het tracé van de Aanpak Ring Zuid.

Ad 2. Bereikbaarheid Leeuwarden

Bereikte resultaten / terugblik 2019:

De Haak om Leeuwarden, Westelijke Invalsweg en aquaduct Drachtsterweg zijn de afgelopen jaren al opengesteld voor het verkeer. In 2019 resteerde nog de oplevering van de biobased fietsbrug en afronding van enkele gebiedswerkzaamheden. De fietsbrug wordt in het laatste kwartaal van 2019 in gebruik genomen. Het project Bereikbaarheid Leeuwarden is daarmee gereed.

Ad 3. Bereikbaarheid Assen: FlorijnAs

De Blauwe As

Het project is in 2017 afgerond.

Stationsgebied

---

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2007-2008, 27.658, nr. 41.

Bereikte resultaten / terugblik 2019:

Afgelopen jaar zijn de meeste werkzaamheden in de afrondende fase terechtgekomen. De meeste plantvakken zijn aangebracht, en deels voorzien van beplanting. De noordelijke terrassen zijn gereed en worden aan het eind van het jaar voorzien van de afdekkers. De oostzijde van het stationsgebied is opnieuw ingericht en hier is de meeste beplanting gepoot. Onlangs is gestart met het aanbrengen van de vliesgevel zodat er een afgeschermd stationshal ontstaat waar mensen beschut kunnen staan.

Vooruitblik 2020:

In 2020 worden de plantvakken definitief met groen en bomen ingeplant. Met deze laatste actie wordt het stations project afgerond.

Stadsboulevard en tunnel de Maten

Bereikte resultaten / terugblik 2019:

Dit jaar is er volop gebouwd aan de tunnel. Met als resultaat dat de tunnel eind 2019 opengaat voor verkeer. De faunatunnel is opgeleverd.

Vooruitblik 2020:

In het voorjaar wordt het licht kunstwerk onder de tunnel gerealiseerd.

Het project Dennenweg (onderdeel van de Stadsboulevard) gaat in voorbereiding en uitvoering.

Ad 4. N50 Ramspol-Ens

Het project is in 2013 volledig afgerond.

Ad 5. Openbaar Vervoer

Dit project bestaat uit de volgende onderdelen:

a. Partiële uitbreiding spoor Groningen-Leeuwarden

Bereikte resultaten / terugblik 2019:

In februari 2019 heeft de Raad van State een (tussen)uitspraak gedaan over de beroepsprocedures tegen het tracébesluit ESGL. Een drietal (van de zes) beroepen is op onderdelen gegrond verklaard. Het Tracébesluit is op deze punten nader onderbouwd en heeft geleid tot een herbesluit van de Staatssecretaris. Op 17 oktober is een (nieuw) tweede zitting bij de Raad van State. Voorlopig hindert het de uitvoering niet. De onderdoorgang Hurdegaryp is in september in gebruik genomen. Werkzaamheden aan verschillende overwegen, stations en treinbeveiliging in de provincie Fryslân schuiven door naar 2020. Een buitendienstregeling in het najaar kan niet volledig benut worden omdat bepaalde materialen voor de treindetectie niet tijdig geleverd konden worden. In Zuidhorn is het nieuwe spoorviaduct over de provinciale weg N980 succesvol uitgevoerd. In oktober 2019 wordt in Zuidhorn een nieuwe fietstunnel onder het dubbel spoor tracé ingeschoven. De uitvoering van de onderdoorgang in de Paterswoldseweg te Groningen verloopt volgens planning. In november wordt daar de oude busbaan (tijdelijke brugconstructie) opgebroken en de nieuwe busbaan over het, eveneens in november te plaatsen, nieuwe brugdek over de onderdoorgang Paterswoldseweg geplaatst. Verkeer kan deze eind 2019 gebruiken.

Vooruitblik 2020:

In 2020 worden de werkzaamheden afgerond. De spoorverdubbeling tussen Zuidhorn en Hoogkerk wordt afgerond en aangesloten op bestaande infrastructuur. De verwachting is dat de Extra Snelrein Groningen – Leeuwarden (ESGL) eind 2020 rijdt.

b. Station Assen-Zuid en Leeuwarden Werpsterhoek en spoor voor nieuwe stations

1. Station Assen-Zuid
Zoals in een eerdere VGR aangegeven is dit project komen te vervallen.
2. Station Leeuwarden-Werpsterhoek
Bereikte resultaten / terugblik 2019:
Het project bestaat uit twee onderdelen/fasen te weten de onderdoorgangen en het feitelijke station. De onderdoorgangen zijn al in gebruik genomen. Ten noorden en zuiden van de onderdoorgangen liggen overwegen. Er is een start gemaakt met het opheffen van beide overwegen. Hiervoor wordt een overeenkomst opgesteld met het Rijk en ProRail.
De evaluatie van de dienstregeling Leeuwarden – Zwolle heeft plaatsgevonden. Het toekomstige station Werpsterhoek ligt aan dit traject. Op basis van deze evaluatie, de ontwikkelingen van de woonwijk Zuidlanden naast de Werpsterhoek is de huidige verwachting dat er potentie is om het station te realiseren. In 2020 vindt naar verwachting de besluitvorming plaats over het stoppen van de Sprinter op het te bouwen station Werpsterhoeke. Dit heeft vooral te maken met de inpasbaarheid in de dienstregeling. De besluitvorming over de stop bij Werpsterhoek hangt dan ook nauw samen met de besluitvorming over de dienstregeling Leeuwarden - Zwolle als Zwolle-Herfte in 2021 klaar is.

Vooruitblik 2020:

Het opheffen van twee overwegen ten noorden en zuiden van de onderdoorgangen Werpsterhoek.

c. Kolibri trein, infra Q-liners en overig

Trein:

1. Reactivering van de spoorlijn Groningen-Veendam. Sinds mei 2011 rijdt de personentrein tussen Groningen en Veendam. Het project is daarmee afgerond.
2. Facelift stations

Bereikte resultaten / terugblik 2019:

In 2019 is vanuit de provincie Groningen opnieuw aangekaart dat een aantal van de perrons in de provincie te smal en daardoor onveilig zijn. Mede daarom is afgezien van het realiseren van een tijdelijke oplossing voor de nieuwe outillage. Dit betekent dat voorlopig op deze perrons nog de oude outillage gehandhaafd wordt door ProRail. Samen met ProRail is wel in kaart gebracht welke oplossingen er zijn om de perrons te verbreden. Het knelpunt van de smalle perrons is landelijk op de lijst gezet van de maatregelen in het kader van de motie inventarisatie regionale knelpunten (Sienot c.s., 2017) – niet prioritair. Tot nu toe heeft dit echter nog niet tot het beschikbaar komen van middelen voor verbreding geleid. Met de beschikbare middelen voor de uitbreiding van de fietsenstallingen bij station Groningen Noord is in 2019 het plan definitief gereed gemaakt voor realisatie.

Vooruitblik 2020:

Realisatie van de nieuwe outillage is afhankelijk van het beschikbaar komen van middelen om de smalle perrons aan te pakken. In de eerste

helft van 2020 zal de uitbreiding van de fietsenstallingen bij station Groningen Noord worden gerealiseerd.

Infrastructuur t.b.v. Q-liners en HOV-bus:

3. Aanleggen van businfrastructuur om de reistijd van Q-liners en overige bussen op HOV-lijnen te verkorten.
4. Aanleggen en verbeteren van de kwaliteit van busstations en transferia om de kwaliteit van HOV-bus te verbeteren.

Bereikte resultaten / terugblik 2019:

In 2019 zijn nog geen definitieve aanvragen ontvangen. Wel is er overleg met de provincie Drenthe en gemeente Noordenveld over de 3 laatste projecten waarvoor nog geen aanvraag is ingediend. Tegen deze achtergrond is verzocht de termijn waarbinnen projecten uit dit deelprogramma volgens de door Provinciale Staten vastgestelde voorwaarden moeten zijn gestart te verlengen tot 1 juli 2020.

Verder zijn voorbereidingen getroffen om project 16, bushaltes N33 nabij Bareveld te reactiveren. De haltes zijn noodzakelijk voor de bediening door de Qliner 310 die per 15 december 2019 gaat rijden.

Van de op 16 maart 2016 door Provinciale Staten van Groningen vastgestelde geactualiseerde lijst met 23 projecten zijn nu 6 projecten geheel afgerond.

Vooruitblik 2020:

De verwachting is dat in 2020 het gros van de projecten (14 van de 23) afgerond kunnen worden.

MOTIE KOOPMANS

Algemeen

Conform de Motie Koopmans is vanuit het budget voor Programma Hoofdfrequent Spoorvervoer € 160 miljoen (pp. 2008) beschikbaar gesteld om intensivering van de treindienst mogelijk te maken en kosteneffectieve maatregelen te treffen om de rijtijden tussen Noord-Nederland en de Randstad te verbeteren. Via het MIRT-blad Sporendriehoek Noord-Nederland wordt de voortgang in beeld gebracht. Het project Zwolle-Herfte kent een eigen blad/pagina in het MIRT-overzicht.

Bereikte resultaten / terugblik 2019:

- Voor de realisatie van het project Hoogeveen is aanvullend budget nodig. Partijen zijn met elkaar in overleg om extra budget te organiseren. Vooruitlopend is ProRail gestart met conditionerende activiteiten zoals het verwerven van grond en het verleggen van kabels en leidingen van derden;

Vooruitblik 2020:

- Voorbereiding van de realisatie van de overweg- en tractiemaatregelen tussen Zwolle en Meppel;
- Vervolg van de voorbereidende werkzaamheden voor Hoogeveen;

REGIONAAL MOBILITEITSFONDS (RMf)

Algemeen

Noord-Nederland maakt gebruik van het mobiliteitsfonds voor de volgende projecten:

1. Bereikbaarheid gebiedsontwikkeling Emmen-Centrum;
2. Spoorlijn Zwolle-Coevorden-Emmen;
3. Bereikbaarheid gebiedsontwikkeling Heerenveen/Investeringsagenda Drachten-Heerenveen;
4. Bereikbaarheid gebiedsontwikkeling Groningen Centrale Zone;
5. Bereikbaarheid Lauwersmeergebied;
6. Bereikbaarheid Veenkoloniën;
7. A6/A7 Knooppunt Joure;
8. N31 Harlingen (traverse Harlingen) en gebiedsontwikkeling Harlingen;
9. Gebiedsontwikkeling Noordoost-Fryslân/Centrale As;
10. IGO Coevorden Stationsomgeving en Coevorden-Zuid;
11. N381 Drachten-Drentse grens;
12. Openbaar Vervoer in stad Groningen;
13. Verbetering busverbinding corridor West;
14. Maatregelen verkorting reistijd spoor Groningen-Bremen;
15. N33 Zuidbroek-Appingedam.

Voortgang

Ad 1 *Bereikbaarheid gebiedsontwikkeling Emmen-Centrum*

Bereikte resultaten / terugblik 2019:

Het project aanpassing en verlenging Vreding is in 2018 gereed gekomen en financieel afgesloten en wordt eind 2019 afgerekend met de provincie.

Projecten Boermarkeweg: Het project Boermarkeweg 1e fase is in 2013 afgerond en het project Boermarkeweg 2e fase zit momenteel in de ontwerpfase. De bestemmingsplanprocedure is in het tweede kwartaal van 2018 opgestart. In 2019 zijn het schetsontwerp en de uitgangspunten voor de reconstructie van de Boermarkeweg vastgesteld en wordt toegewerkt naar een voorlopig ontwerp. Hierbij gaat het niet meer alleen om de reconstructie van enkele kruispunten en de aansluiting van de Angelsloërdijk op de Van Schaikweg maar om een algehele reconstructie van de Boermarkeweg.

Het project aansluiting N34/N391 (Rondweg) wordt uitgevoerd door de provincie Drenthe waarbij de gemeente zorgt voor 1/3e deel cofinanciering in het kader van RSP Bereikbaarheid. Het project reconstructie aansluiting N34/N391 (Rondweg; ombouw tot Knooppunt Emmen West) bevindt zich in de voorbereidingsfase.

Het bestemmingsplan is vastgesteld. De werkzaamheden zijn aanbesteed en gegund. Hopelijk kan eind 2019 gestart worden met de realisatie. De verwachte bouwtijd bedraagt 2 jaar. Het project Aansluiting N862/N391 (Rondweg) wordt ook uitgevoerd door de provincie Drenthe en de gemeente zorgt voor 1/3e deel cofinanciering in het kader van RSP Bereikbaarheid. Het project reconstructie N862/N391 (Rondweg; weg Emmen-Klazienaveen) is opgenomen in het 'Bereikbaarheidsakkoord N391 en N862 Emmen op hoofdlijnen' waarover de besluitvorming eind 2018 heeft plaatsgevonden. De ten aanzien van dit project reeds gemaakte RSP afspraken zijn in het Bereikbaarheidsakkoord bevestigd.

Vooruitblik 2020:

In 2020 zullen de verdere voorbereidingen getroffen worden voor de algehele reconstructie Boermarkeweg waaronder het project Boermarkeweg 2e fase. Uitvoering hangt af van beschikbare middelen en zal vermoedelijk gefaseerd plaatsvinden.

Er wordt gestart met de realisatie van het project Reconstructie aansluiting N34/N391 (Rondweg). Naar verwachting zal dit project eind 2021 klaar zijn. Het project Reconstructie aansluiting N862/N391 (Rondweg) zal meer tijd kosten vanwege interactieve planvorming en vanwege de grootte en complexiteit van de

uitvoering van het 'Bereikbaarheidsakkoord N391 en N862 Emmen op hoofdlijnen' waar het project N862/N391 onderdeel van is geworden.

Ad 2 Spoorlijn Zwolle-Coevorden-Emmen

Bereikte resultaten / terugblik 2019:

De aanbesteding van het project 'Uitbreiding Emmen Zuid' met een tweede spoor en perron is gestart. De verwachte gunning is in april 2020. Verwachte ingebruikname van de extra capaciteit is Q4 2021.

ProRail heeft een definitief ontwerp gemaakt van het project 'Uitbreiding opstelcapaciteit Emmen'. Verder worden alle benodigde onderzoeken uitgevoerd.

Vooruitblik 2020:

Het project 'Uitbreiding Emmen Zuid' zal naar verwachting gegund worden in april 2020. Verwachte ingebruikname van de extra capaciteit is Q4 2021.

Het project 'Uitbreiding opstelcapaciteit Emmen' zal in 2020 worden aanbesteed en de verwachte in gebruik name is Q2 2021.

Ad 3 Bereikbaarheid gebiedsontwikkeling Heerenveen (investeringsagenda Drachten – Heerenveen)

Bereikte resultaten / terugblik 2019:

In deze investeringsagenda zijn een aantal projecten opgenomen die gefinancierd worden met RSP mobiliteitsfondsmiddelen. Het meest omvangrijke project binnen de investeringsagenda betreft het project Bereikbaarheid Gebiedsontwikkeling Heerenveen; parallelstructuur langs de A32. Dit project zit in de opstart van de realisatiefase.

Vooruitblik 2020:

Project komt verder in de realisatiefase en is naar verwachting eind 2022 gereed.

Ad 4 Bereikbaarheid gebiedsontwikkeling Groningen Centrale Zone

Bereikte resultaten / terugblik 2019:

De projecten die hier onder vielen zijn in 2014 gebundeld onder de titel Groningen Spoorzone. Op 17 maart 2015 hebben Provinciale Staten van Groningen het realisatiebesluit genomen voor het project Groningen Spoorzone.

Het opstel terrein voor treinen aan de zuidzijde van het Hoofdstation Groningen wordt verplaatst naar de locatie "De Vork" in de gemeente Haren. Het eerste contract met grootschalig grondwerk is afgerond en in 2019 is gestart met de werkzaamheden uit het tweede grote contract, voor het spoorwerk.

Naast het Spoorcontract loopt de aanbesteding van het andere grote werk, het Stationscontract. De gunning hiervan wordt eind oktober 2019 verwacht.

Hiernaast is in 2019 het Post NL gebouw aan de zuidzijde van het station gesloopt. Meer informatie is te vinden op de website:

<http://www.groningenbereikbaar.nl/spoorzone>.

Vooruitblik 2020:

Voortzetting spoorwerkzaamheden op het nieuwe opstel terrein De Vork, de aanleg van het 4^e perron bij Europapark en de aanleg van het 4^e spoor tussen Europapark en het Hoofdstation. Bij een positief afronden van de aanbesteding van het Stationscontract, zal ook een aanvang gemaakt worden met de verbouw van het Hoofdstation (onder andere reizigerstunnel, fietstunnel, fietsenstalling, bustunnel en perrons & kappen). De verwachting is dat alle werkzaamheden van het project Spoorzone in 2023 zijn afgerond en dat het per december 2022 mogelijk is de doorkoppeling van de regionale treindiensten mogelijk te maken en daarmee de treindiensten uit Programma Noord Nederland te laten rijden.

Ad 5 Bereikbaarheid Lauwersmeergebied

Bereikte resultaten / terugblik 2019:

N361

Het deelproject N361 Groningen - Adorp is in de zomer van 2019 uitgevoerd. Verder zijn de ruimtelijke procedures voor het deelproject N361 Sauwerd doorlopen en zijn de meeste gronden verworven. Voor een resterend stuk grond wordt een onteigeningsprocedure opgestart. Voor het deelproject Winsum is een realisatiebesluit genomen zodat gestart kan worden met de realisatiefase. Voor de Fietsroute Plus zijn veel gronden verworven, zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd en wordt gewerkt aan contractstukken. Ook zijn voorbereidende werkzaamheden aan groen en kabels en leidingen uitgevoerd. Omdat er sprake is van gecombineerde effecten van verschillende projecten op één bedrijf, is daar een overeenstemming bereikt over een bedrijfsverplaatsing van een melkveebedrijf.

Bedum

Voor het deelproject Oostelijke Ontsluitingsweg Bedum hebben Provinciale Staten een realisatiebesluit genomen in 2017. De procedure voor de wijziging van het bestemmingsplan is doorlopen, waarbij deze zonder bezwaar is vastgesteld. Er is voortgegaan met de minnelijke grondverwerving. Met ProRail is een overeenkomst gesloten voor de uitvoering van de spooronderdoorgang. Voor de Oostelijke Ontsluitingsweg Bedum heeft reconstructie van de St. Annerweg (N993) plaatsgevonden en is gestart met het zuidelijke deel van de Ontsluitingsweg.

Vooruitblik 2020:

N361

In 2020 wordt het deelproject N361 Sauwerd uitgevoerd. Voor het deelproject N361 Winsum worden de ontwerpen verder uitgewerkt, onderzoeken gedaan en ruimtelijke procedures opgestart. Van de Fietsroute Plus Groningen - Winsum wordt het eerste deel uitgevoerd: Groningen - Sauwerd. Ook worden de rotondes op de N361 bij Wehe-den Hoorn en Leens uitgevoerd, dit is iets vertraagd door een mislukte aanbesteding.

Bedum

Er wordt voortgegaan met de grondverwerving en de aanbesteding/uitvoering van de spooronderdoorgang. Ook wordt gestart met de bouw van de brug over het Boterdiep.

Ad 6 Bereikbaarheid Veenkoloniën/reactivering van de spoorlijn Veendam-Stadskanaal

Bereikte resultaten / terugblik 2019:

Provinciale Staten hebben 27 mei 2019 het realisatiebesluit genomen om de spoorlijn te reactiveren. De provincie heeft dit besluit genomen nadat er met diverse partijen overeenstemming kon worden bereikt, waaronder met het van Ministerie van IenW en ProRail over reactivering van de spoorverbinding als onderdeel van de Hoofdspoorweginfrastructuur (HSWI) en met de Stichting Stadskanaal Rail (STAR) als eigenaar en gebruiker van het tracé.

De provincie heeft een oplossing laten uitwerken met als doel dat de STAR kan blijven rijden zonder dat de veiligheid in het geding komt. Uitgangspunt daarbij is dat de STAR en vervoerder Arriva afzonderlijk van elkaar gebruik maken van de spoorlijn doordat er twee zogenaamde bedrijfstoestanden zijn: een 'STAR-stand' en een 'Arriva-stand'. ProRail heeft aangegeven dat deze oplossing juridisch toegestaan is. De provincie en het ministerie van IenW benaderen de ILT over de technische aspecten van de reactivering. De ILT zal zekerheid moeten bieden over de condities waaronder STAR het gebruik met historisch materieel over deze lijn kan doorzetten.

Vooruitblik 2020:

Vanwege de eerdere onzekerheid over de wettelijke spoorstatus en daarmee de medewerking van ProRail konden niet alle stappen in samenwerking met ProRail doorlopen worden. ProRail heeft na het realisatiebesluit opdracht van de provincie gekregen om de voorkeursoplossing van de provincie uit te werken.

ProRail zal in 2020 aan de slag zijn met het uitwerken van de voorkeursoplossing om achtereenvolgens een voorkeursbeslissing en projectbeslissing volgens de ProRail-kernprocessen te nemen. Er zal in dit kader onderzoek plaatsvinden naar de vraag wat er in de praktijk nodig is om aparte bedrijfstoestanden voor STAR en Arriva te realiseren. Tijdens het onderzoek naar de voorkeursoplossing is geconstateerd dat er goede kansen zijn om Stadskanaal per sneltrein te gaan bedienen in plaats van per stoptrein. De mogelijkheden hiervan zullen parallel aan de bovengenoemde uitwerking worden onderzocht.

Ad 7 A6/A7 Knooppunt Joure

Bereikte resultaten / terugblik 2019:

In 2017 is het knooppunt deels al in gebruik genomen. In 2018 is het volledige wegenwerk afgerond en is de nieuwe verkeersstructuur in gebruik. In 2019 heeft en vindt er nog enige afronding plaats, gedacht moet worden aan o.a. herstellen van asfalt, afwerken van bermen en groen.

Vooruitblik 2020:

N.v.t. Het project is opgeleverd en volledig in gebruik genomen.

Ad 8 N31 Traverse Harlingen

De nieuwe, verdiepte en verbrede N31 is eind 2017 in gebruik genomen. Het werk aan de gemeentelijke wegen en de groene inrichting van het gebied rondom de Traverse zijn in 2018 afgerond. Het project is daarmee afgerond.

Ad 9 Gebiedsontwikkeling Noordoost-Fryslân/Centrale As

De Centrale As is in 2016 opengesteld. Het project is daarmee afgerond.

Ad 10 IGO Coevorden Stationsomgeving en Coevorden-Zuid

Bereikte resultaten/terugblik 2019:

In 2019 is de stationsomgeving (P+R, busstation en fietsstalling) heringericht en de afbouw van de tunnel gestart.

Vooruitblik 2020:

Afronding van de laatste werkzaamheden vindt in de eerste helft van 2020 plaats.

Ad 11 N381 Drachten-Drentse Grens

Bereikte resultaten / terugblik 2019:

De nieuwe weg is sinds 2016 in gebruik genomen. Het project kent een uitbreiding in de vorm van een verdubbeling tussen Donkerbroek en Oosterwolde. Dit deel is in 2019 volop in uitvoering.

Vooruitblik 2020:

De verdubbeling tussen Donkerbroek en Oosterwolde wordt opengesteld voor het verkeer.

Ad 12 Openbaar vervoer in de stad Groningen

Bereikte resultaten / terugblik 2019:

De maatregelen voor het openbaar vervoer zijn te onderscheiden in maatregelen die noodzakelijk zijn om de dienstregeling 2014 te kunnen rijden (1^e tranche),

maatregelen die noodzakelijk zijn om de snelheid en betrouwbaarheid van de dienstregeling te vergroten (2^e tranche) en maatregelen die noodzakelijk zijn om het HOV goed te laten functioneren tijdens de aanleg van de Zuidelijke Ringweg en het openbaar vervoer efficiënter te maken (3^e tranche). De eerste twee tranches zijn uitgevoerd. De uitvoering tranche 3 is gaande. Enkele onderdelen uit tranche 3, waaronder het busstation, zijn toegevoegd aan het project Groningen Spoorzone (zie Ad 4). Deze onderdelen volgen ook de planning van dit project en zijn naar verwachting uiterlijk 2023 afgerond.

Vooruitblik 2020:

Afronding van de maatregelen uit de derde tranche die niet meegenomen worden in het project Groningen Spoorzone. Het betreft hier de maatregelen rondom het UMCG Noord. Deze werkzaamheden zijn afgestemd met andere werkzaamheden die rondom het UMCG dienen plaats te vinden, dit om werk met werk te maken en om er voor te zorgen dat de verkeersdoorstroming rond het UMCG voldoende geborgd blijft.

Ad 13 Verbetering busverbinding corridor West

Bereikte resultaten / terugblik 2019:

In 2016 is de onderdoorgang in de Eemsgolaan afgerond, zodat bus-, auto- en fietsverkeer zijn gescheiden. In 2018 is ook het nabijgelegen rotondecomplex aangepakt en zijn de werkzaamheden in Hoogkerk afgerond. Hiermee is een belangrijke stap gezet in de verbetering van de doorstroming van en rondom de P+R Hoogkerk. Voor HOV Leek is tussen de gemeente en provincie een gezamenlijke projectorganisatie opgezet. Nog dit jaar worden de resterende maatregelen van HOV Leek in gebruik gesteld. Het project fietsparkeren Marum is reeds gerealiseerd.

Vooruitblik 2020:

In 2020 worden de laatste afrondende werkzaamheden van de uitvoering van HOV Leek voorzien.

Ad 14 Maatregelen kwaliteitsverbetering spoorverbinding Groningen-Bremen (Wunderline)

Bereikte resultaten / terugblik 2019:

Uit de diverse onderzoeken van ProRail en DB Netz zijn drie voorkeursalternatieven naar voren gekomen waarbij in 3 bouwstappen een kortere reistijd per trein tussen trein Groningen-Bremen gerealiseerd kan worden. Provinciale Staten hebben op 19 december 2018 een realisatiebesluit genomen voor bouwstap 1 en 2 van het project Kwaliteitsverbetering van de spoorverbinding Groningen-Bremen (Wunderline). Hiermee is dan de planuitwerkingsfase van de bouwstappen 1 en 2 afgesloten en is geld beschikbaar gekomen om de voorbereiding van bouwstap 1 te starten. In februari 2019 zijn met diverse partijen overeenkomsten gesloten om een goede samenwerking mogelijk te maken. Hierbij is onder meer met de regionale partners (gemeenten) een overeenkomst ondertekend om onderzoek te doen naar de mogelijkheden om de ketenmobiliteit op de stations langs de spoorlijn te versterken. Tenslotte is er veel inzet gepleegd op het verkrijgen van commitment van de Duitse en Europese partners voor medefinanciering van zowel de investerings- als exploitatiekosten van de voorkeursvariant.

De Provincie Groningen heeft verder zitting in de werkgroep Herstel Friesenbrücke, waarin de voortgang m.b.t. de nieuwbouw van de brug wordt gemonitord. De brug zal volgens planning in het najaar van 2024 weer in gebruik worden genomen, op het moment dat stap 1 ook afgerond is. Daarna zal de herstelde verbinding een kortere reistijd hebben dan voordat de Friesenbrücke werd beschadigd.

Vooruitblik 2020:

In 2020 wordt het volgende beslismoment over bouwstap 1 voorzien, zowel aan Nederlandse als Duitse kant waarbij wordt besloten over het beschikbaar stellen van middelen voor de feitelijke bouw van bouwstap 1 door DBNetz en ProRail. Aansluitend zal gewerkt worden aan de voorbereidingen van bouwstap 2, om in 2025 ook met de realisatie van bouwstap 2 te kunnen starten.

Ad 15 N33 Zuidbroek-Appingedam

Bereikte resultaten / terugblik 2019:

Eind 2018 is het voorkeusalternatief door Provinciale Staten vastgesteld en in 2019 is er gewerkt aan de OTB en het landschapsplan. Net als in de verkenningsfase is ook nu de omgeving hier nauw bij betrokken. Eén van de opdrachten was om bij de aansluiting bij Appingedam de route richting Woldweg / Centrum Overdiep aantrekkelijk te maken.

Het voorkeusalternatief is geoptimaliseerd en de ontsluitingen zijn in nauw overleg met de gemeenten verder uitgewerkt.

Vooruitblik 2020:

Begin 2020 zal de OTB fase worden afgerond en deze zal vervolgens ter inzage worden gelegd. Dit moet eind 2020 leiden tot een TB.